

Individuālo aizsardzības līdzekļu laboratorija

Akreditēta laboratorija LATAK-T-670

Atbilst standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017 prasībām un ir kompetenta veikt testēšanu

"IAL testēšanas laboratorija – sadarbības iespējas ar darba aizsardzības pakalpojumu sniedzējiem"

RTU
PPE Lab

PPELab@rtu.lv

29364004

Rīga, 02.07.2024.

KOMANDA

Profesore Dr.sc.ing.

Inga Dāboliņa

Zinātniskās laboratorijas vadītāja

inga.dabolina@rtu.lv

+371 29364004

Ph.D.

Eva Lapkovska

Pētnieks

eva.lapkovska@rtu.lv

Mg.sc.ing.

Liene Siliņa

Pētnieks

liene.silina@rtu.lv

Dr.sc.ing.

Inese Filipova

Vecākais eksperts

inese.filipova@rtu.lv

PAKALPOJUMI

- **15 metodes** akreditācijas sfērā
- **Vairāk kā 60** citas testēšanas metodes
- **80** aprīkojuma vienības

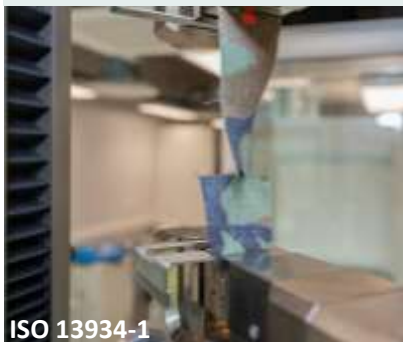
Tekstilmateriālu, produktu un IAL testēšana:

- Tekstila produktu šķiedru sastāvs
- Fizikālie raksturlielumi
- Mehāniskās īpašības
- Aizsardzība pret karstumu un liesmu
- Ūdensizturība
- Siltumpretestība un ūdens tvaika izturība
- Noturība pret bioloģisko apdraudējumu – materiālu mikrobioloģiskā tīrība un mikroorganismu iespīšanās
- Testēšana noteiktos mikroklimata apstākļos (termiskais manekens ar elpošanas, svīšanas un gaitas imitācijas funkcijām)
- Elpošanas orgānu aizsarglīdzekļu testēšana
- Antropometrijas un ergonomikas testi un pētniecība

METODES

Stiepes īpašības

Nodilumizturība

Masa uz laukuma vienību

Gaisa caurlaidība

Ūdensizturība

Lineārās izmaiņas

Krāsnoturība

Siltumpretestība un ūdens tvaika izturība

Mikrobioloģiskā tīrība

Tekstila produktu šķiedru sastāvs

Aizsardzība pret karstumu un liesmu

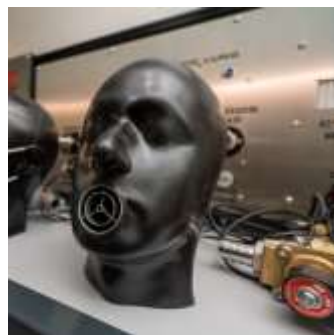
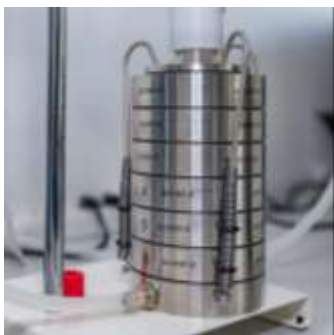
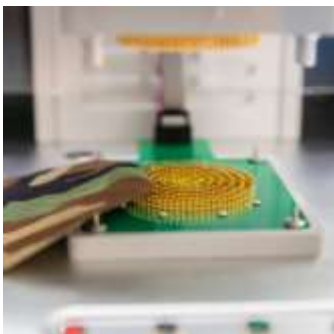
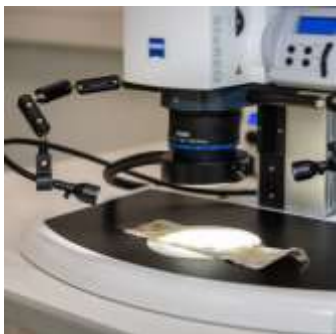
* Metodes un aprīkojuma funkcijas pielāgojamas citiem/specifiskiem testēšanas un pētījumu mērķiem.
Sazinieties ar laboratoriju, lai uzzinātu par iespējām!

RTU
PPE Lab

PPELab@rtu.lv
+371 29364004

TESTĒŠANA* & PĒTNIECĪBA

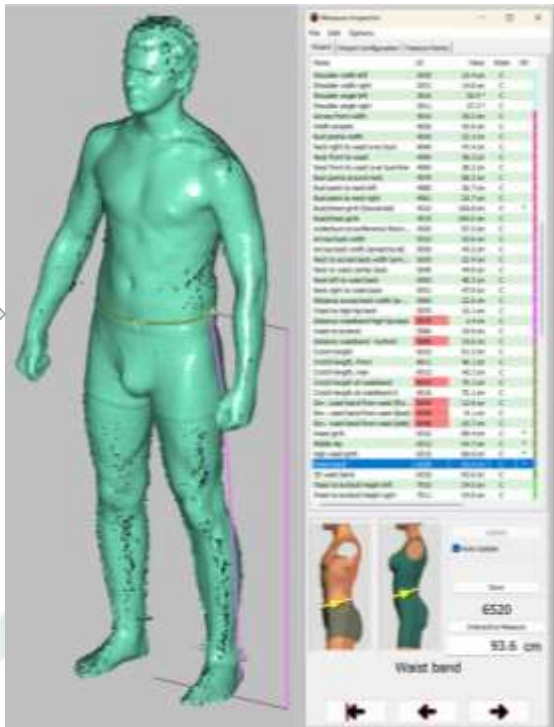

- Biezums
- Krāsa
- Pinums
- Krāsnoturība
- Stiepes īpašības
- Elastīgums
- Ūdensizturība
- Pilingsliecība
- Mazgāšana un žāvēšana
- Termiskās īpašības
- Eļļas
- Asinis
- pH
- Baktērijas
- Karstums un liesmas
- Āda
- Drānas mēbelēm
- Respiratorā aizsardzība

Termiskais Manekens Andi (Thermetrics)

Cilvēka ķermeņa 3D skenēšana (VitusSmartXXL)

* Metodes un aprīkojuma funkcijas pielāgojamas citiem/specifiskiem testēšanas un pētījumu mērķiem. Sazinieties ar laboratoriju, lai uzzinātu par iespējām!

ISO 13688:2013 “Aizsargapģērbs. Vispārīgās prasības”

EN 13921:2007 “Individuālie aizsarglīdzekļi. Ergonomiskie principi”

EN 17558:2023 “Ergonomika. IAL komplektu ergonomika”

European Commission. Standardization mandate in the field of protective textiles and personal protective clothing and equipment. Brussels: EC, 2012. Report No. M/509 EN

Īpašuzdevumu/funkcionālais apģērbs

Aizsargapģērbs

- Vide - karstums, aukstums, lietus, sniegs, putekļi, vējš, UV starojums
- Ievainojumi - iegriezumi, ballistiskie, triecini
- Bioloģiskie
- Ķīmiskie
- Radiācija

Medicīnas

- Terapeitiskie un rehabilitācijas (kompresijas izstrādājumi, rētu un apdegumu ārstēšana)
- Fizioloģisko parametru monitorēšanai (sirds ritms, asins oksigenācija, temperatūra, telemedicīnas risinājumi)

Sporta

- Darbspēju veicināšana
- Noguruma mazināšana
- Ķermeņa formveidošana
- Kompresija
- Aerodinamika

Formveidojošs

- Ķermeņa formu estētikas veicināšana
- Ķermeņa daļu formveide, saspiežot, paceļot un balstot

Speciālām vajadzībām

- Cilvēkiem ar dažādām slimībām un invaliditātēm
- Grūtniecēm
- Ar krūti barojošām mātēm
- Zīdaiņiem un bērniem
- Vecāka gadagājuma cilvēkiem

Daudzfunkcionāls

- Atkarīgi no īpašuzdevumu apģērba funkcijas un taktiskā uzdevuma

Apģērba ergonomiskuma komponentes

Antropometriskā lielumatbilstība

Lielumatbilstība statikā

Lielumatbilstība dinamikā

Mobilitāte/ kustības spējas

Uzvilkšanas/novilkšanas ērtums

Aizdarņu, savilktnuu.c. elementu ērtums

Apģērba svars

Materiāla stingrums un apjoms

Ikdienas kustību brīvums

Darba u.c. specifisku kustību brīvums

Higiēniskums

Termiskā izolācija

Gaisa caurlaidība/pretestība

Ūdenstvaiku caurlaidība/pretestība

Ūdens absorbcija/desorbcija

Psihofizioloģija

Nogurums

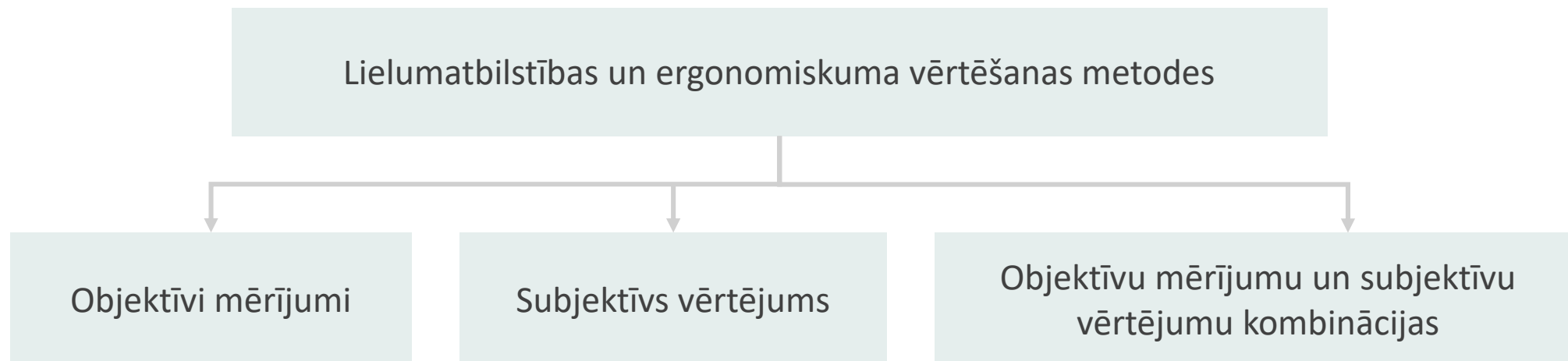
Darbspējas

Noskaņojums

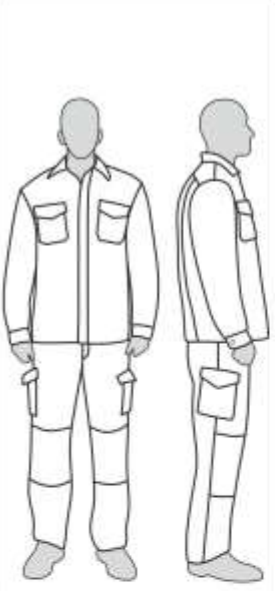
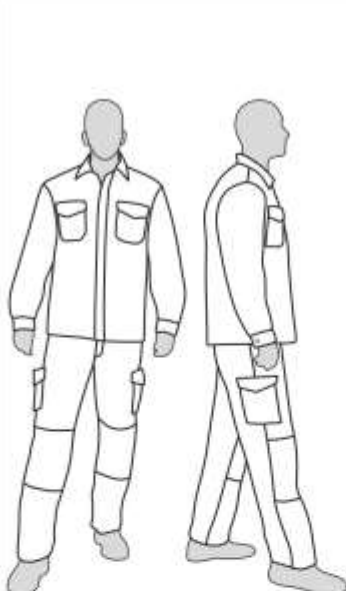
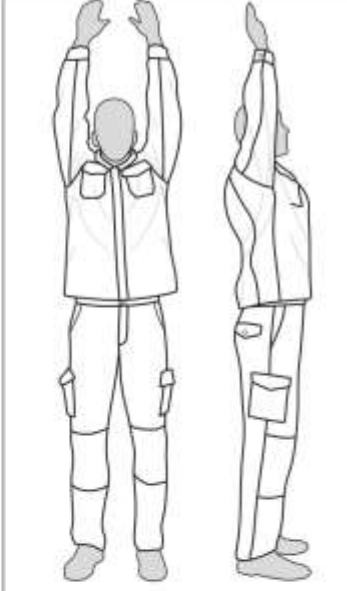
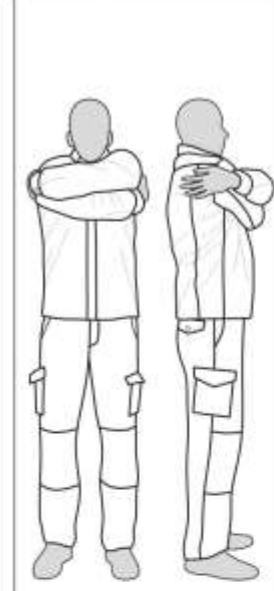
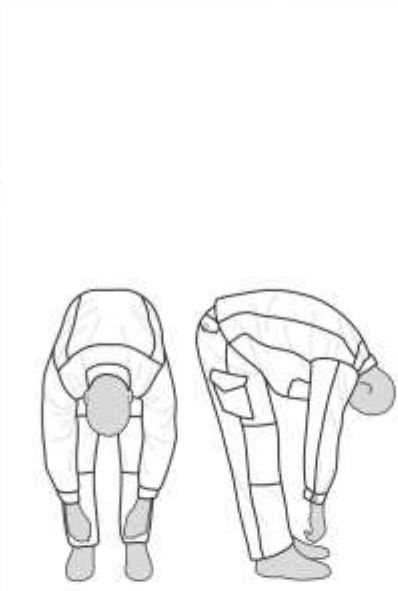
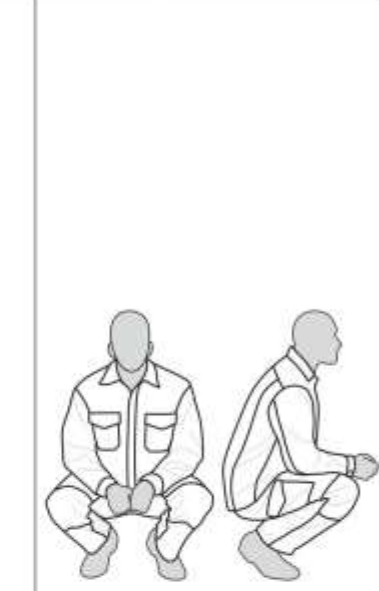
Metabolisms

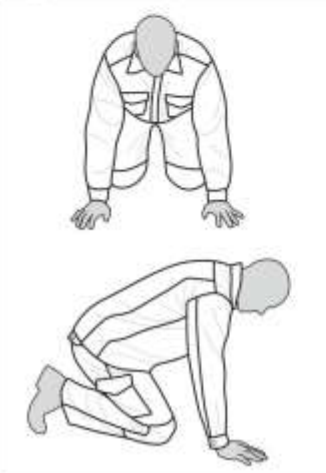

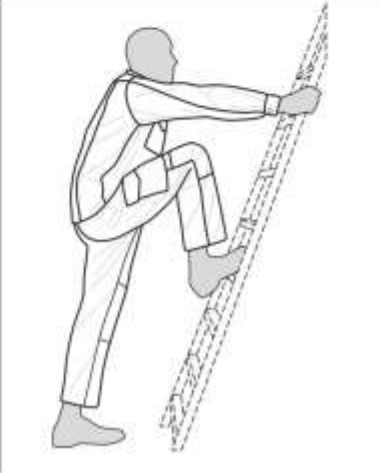
Maņas

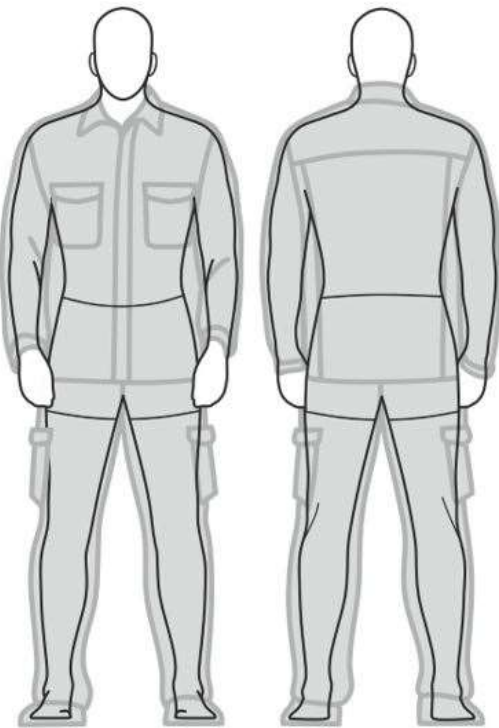

Subjektīvs vērtējums

1. Stāvēt	2. Iet (spert soļus)	3. Pacelt rokas virs galvas	4. "Apskaut" sevi	5. Noliekties - pacelt priekšmetu	6. Pietuities
					

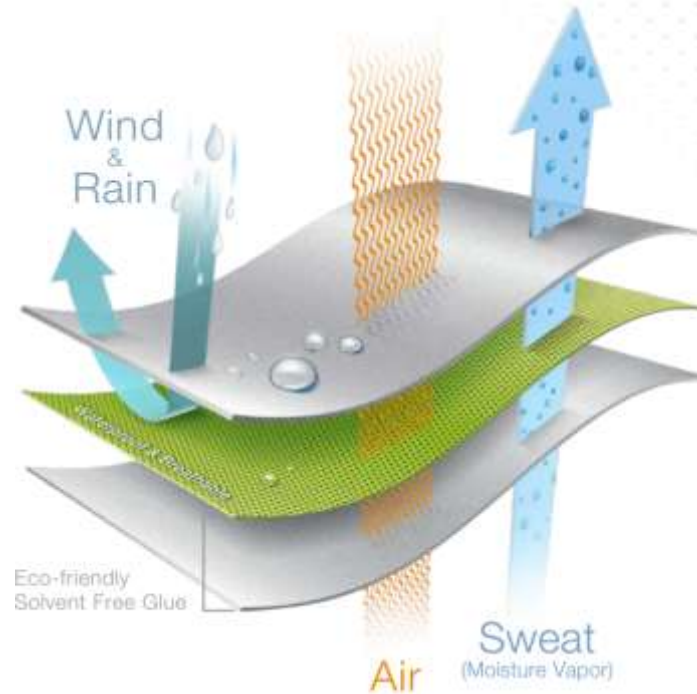
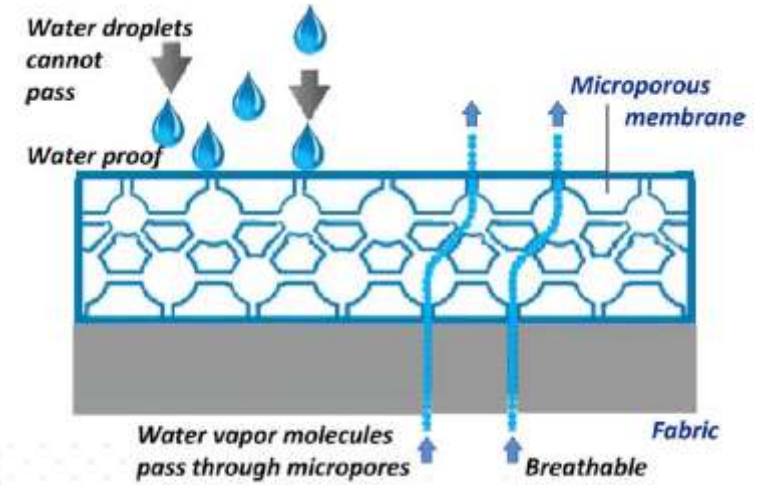
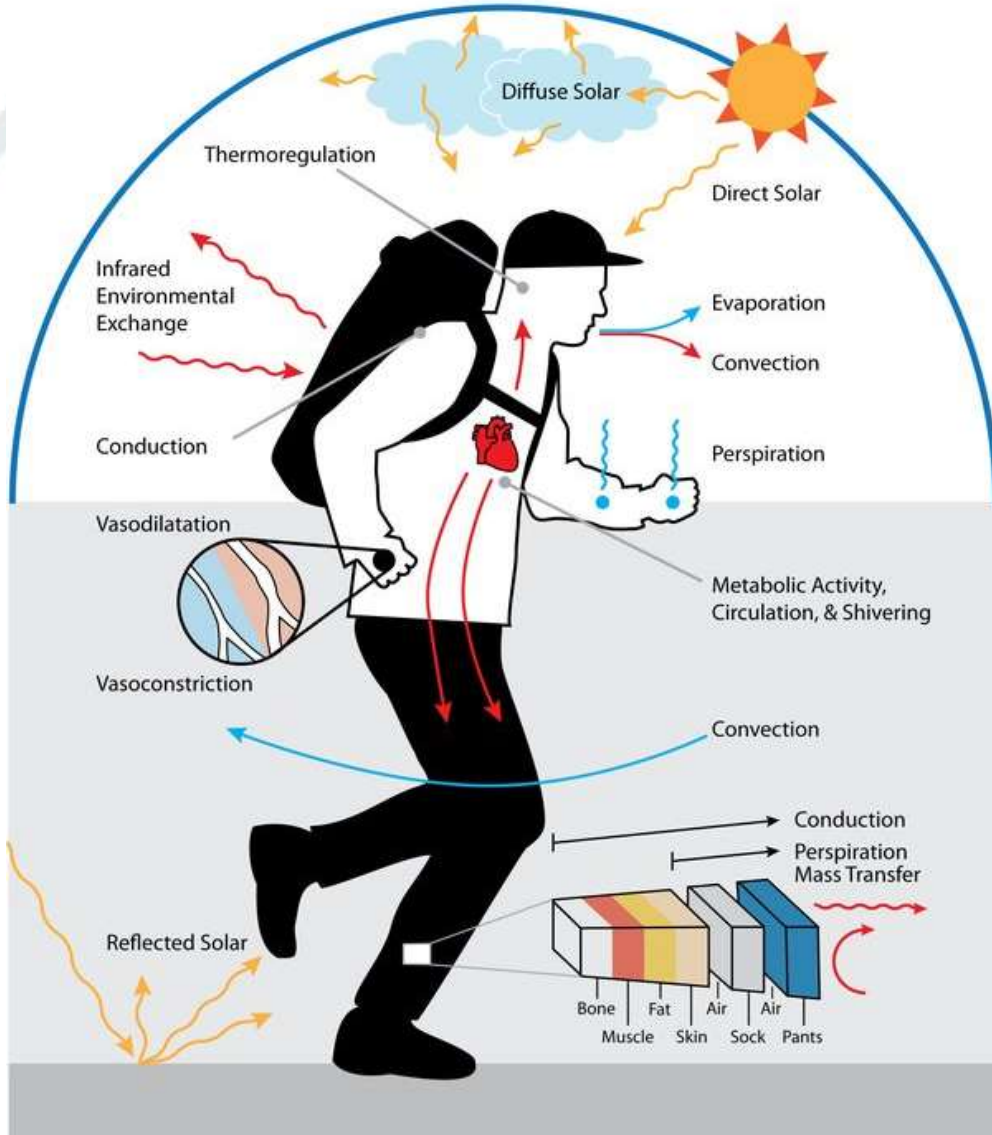
7. Nomesties uz abiem ceļgaliem rāpus	8. Sniegties, nometoties uz abiem ceļgaliem rāpus	9. Sniegties, nometoties uz viena ceļgala	10. Sēdēt	11. Kāpt pa trepēm
				

APĢĒRBA LIELUMATBILSTĪBAS UN ERGONOMISKUMA VĒRTĒJUMS

Datums:	Dalībnieka KODS:	Apģērba KODS:				
	APĢĒRBA ATBILSTĪBA:	Ļoti viegli	Viegli	Neitrāli	Grūti	Ļoti grūti
	Uzvilšana	-2	-1	0	1	2
		Izteikti par mazu	Nedaudz par mazu	Atbilstošs	Nedaudz par lielu	Izteikti par lielu
	Izmēra atbilstība	-2	-1	0	1	2
		Ļoti viegls	Viegls	Neitrāls	Smags	Ļoti smags
	Apģērba svars	-2	-1	0	1	2
		Ļoti ērti	Ērti	Neitrāli	Neērti	Ļoti neērti
	Aizdares un regulatori	-2	-1	0	1	2
		Izteikti par ciešu	Par ciešu	Atbilstošs	Par vaļīgu	Izteikti par vaļīgu
	Apģērba vaļīgums	-2	-1	0	1	2
		Izteikti par īsu	Par īsu	Atbilstošs	Par garu	Izteikti par garu
	Piedurkņu garums	-2	-1	0	1	2
		Izteikti par īsu	Par īsu	Atbilstošs	Par garu	Izteikti par garu
	Staru garums	-2	-1	0	1	2
		Izteikti neierobežoti	Neierobežoti	Neitrāli	Ierobežoti	Izteikti ierobežoti
Locītavu ierobežojumi	-2	-1	0	1	2	
← Attēlā papildus norādāmas un komentējamas problēmkonas – kustību ierobežojumi vai citas darba veikšanu ietekmējošas iedarbes (zonas var apvilkt, iekrāsot vai kā citādi vizuāli norādīt un komentēt tekstā).						
KUSTĪBU BRĪVUMS:		Ļoti viegli	Viegli	Neitrāli	Grūti	Ļoti grūti
1.	Stāvēt	-2	-1	0	1	2
2.	Iet (spert soli)	-2	-1	0	1	2
3.	Pacelt rokas virs galvas	-2	-1	0	1	2
4.	“Apskaud” sevi	-2	-1	0	1	2
5.	Noliekties un pacelt priekšmetu	-2	-1	0	1	2
6.	Pietuptions	-2	-1	0	1	2
7.	Nomesties uz abiem ceļgaliem rāpus	-2	-1	0	1	2
8.	Sniegties, nometoties uz abiem ceļgaliem	-2	-1	0	1	2
9.	Sniegties, nometoties uz viena ceļgala	-2	-1	0	1	2
10.	Sēdēt	-2	-1	0	1	2
11.	Kāpt pa kāpnēm	-2	-1	0	1	2
Vieta citiem komentāriem (pēc izvēles):						

Termiskais komforts

1. <https://www.thermoanalytics.com/human-thermal-extension>
2. <https://autogarment.com/analysis-of-thermal-resistance-and-humidity-resistance-test/>
3. <https://camotrek.com/blogs/news/waterproof-breathable-fabrics/>
4. https://www.xpore-global.com/fabricshow/uploads/files/xpore_catalogue_2022.pdf

Siltumpretestība un ūdens tvaika izturība

Thermal resistance

R_{ct} m²·K/W

CLO

Vērtība raksturo apģērba nodrošinātās siltumizolācijas pakāpi

CLO = 1 lai uzturētu siltuma komfortu 21 °C istabas temperatūrā cilvēkam esot atpūtas režīmā

Water-vapour resistance

R_{et} m²·Pa/W

Standarta metodes:

ISO 11092:2014 Textiles. Physiological effects. Measurement of thermal and water-vapour resistance under steady-state conditions (sweating guarded-hotplate test)

ISO 13029:2012 Textiles. Determination of drying rate in dynamic state by the modified sweating-guarded hotplate

ISO 20852:2020 Textiles. Determination of the total heat transfer through textiles in simulated environments

ISO 21232:2018 Textiles. Determination of moisturizing effect of textile materials by measurement of microclimate between textiles and simulated human skin using sweating guarded hotplate

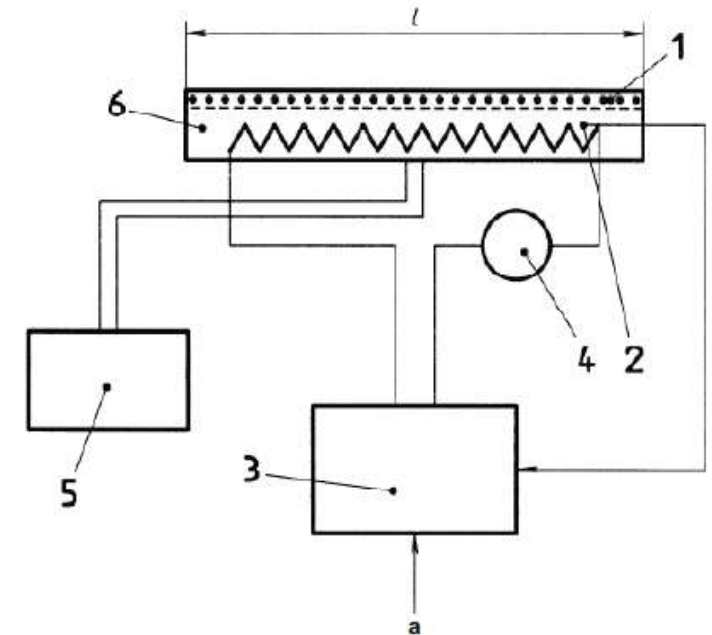
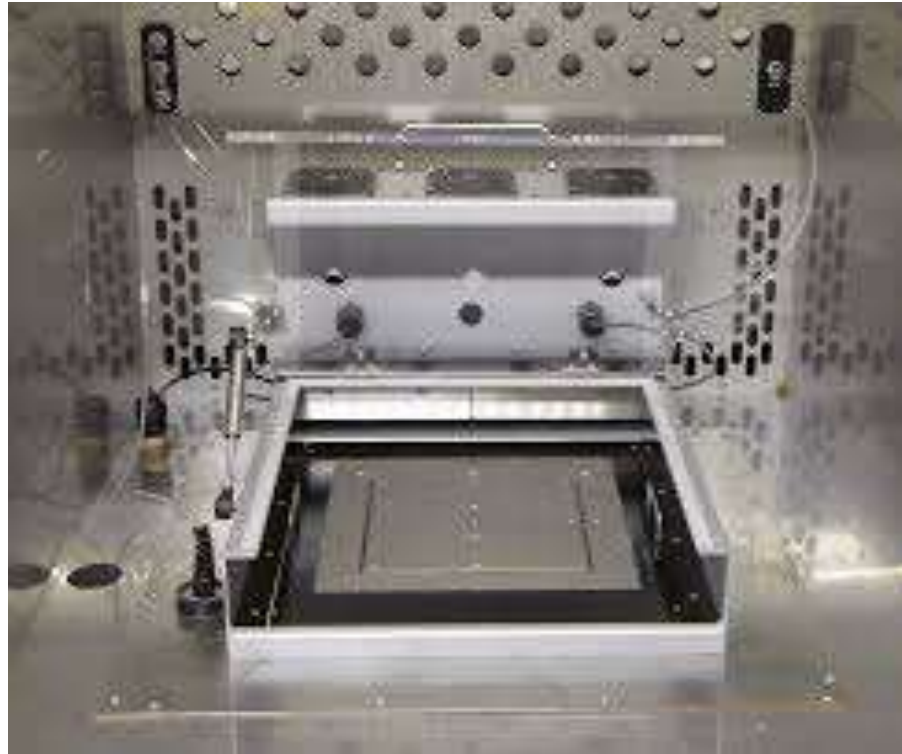
ISO 15496:2018 Textiles. Measurement of water vapour permeability of textiles for the purpose of quality control

ISO 15831:2004 Clothing. Physiological effects. Measurement of thermal insulation by means of a thermal manikin

ISO 9920:2007 Ergonomics of the thermal environment. Estimation of thermal insulation and water vapour resistance of a clothing ensemble

Siltumpretestība un ūdens tvaika izturība

Sweating Guarded Hotplate Integrated System (iSGHP)

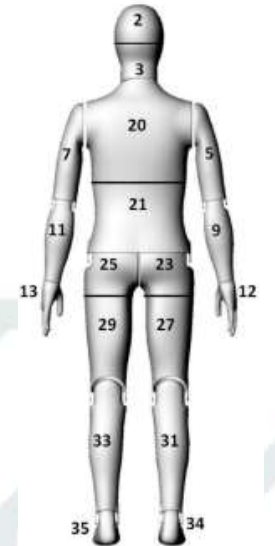
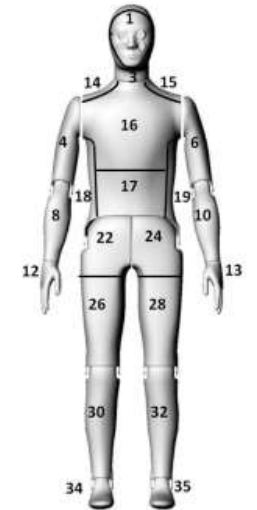

- 1 metal plate
- 2 temperature sensor
- 3 temperature controller
- 4 heating-power measuring device
- 5 water-dosing device
- 6 metal block with heating element
- a Set value of T_m .

ISO 11092 "Tekstilzstrādājumi. Fizioloģiskā iedarbība. Siltumpretestības un ūdens tvaikizturības noteikšana stacionāros apstākļos (testēšana ar aizsargātu sildplati)"
ISO 13029 "Textiles Determination of drying rate in dynamic state by the modified sweating-guarded hotplate"

Siltumpretestība un ūdens tvaika izturība

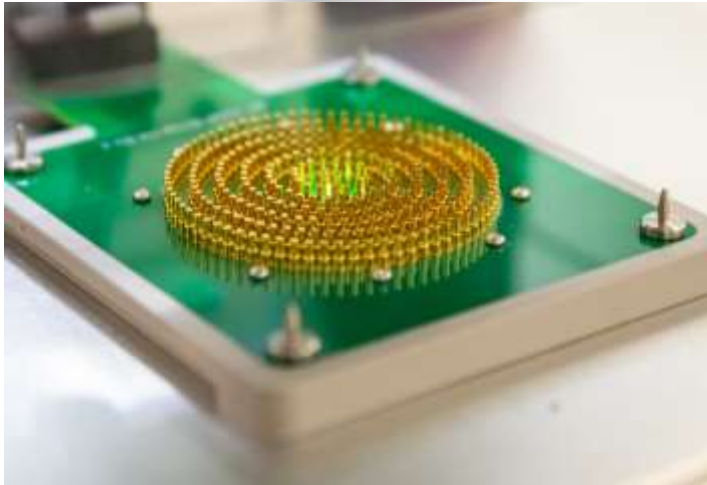
Termiskās simulācijas manekens
Andi (Thermetrics)

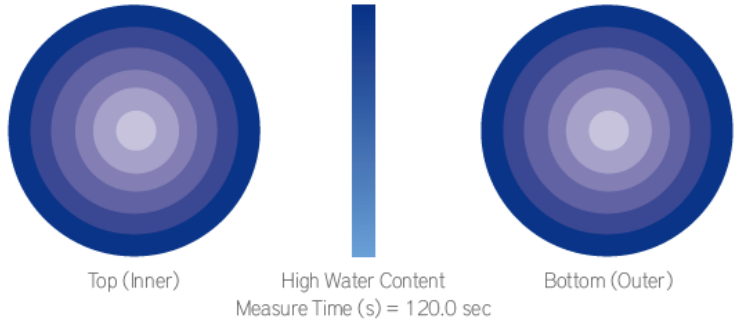
ISO 15831:2004 "Clothing. Physiological effects. Measurement of thermal insulation by means of a thermal manikin"

ISO 9920:2009 "Ergonomics of the thermal environment – Estimation of thermal insulation and water vapour resistance of a clothing ensemble"

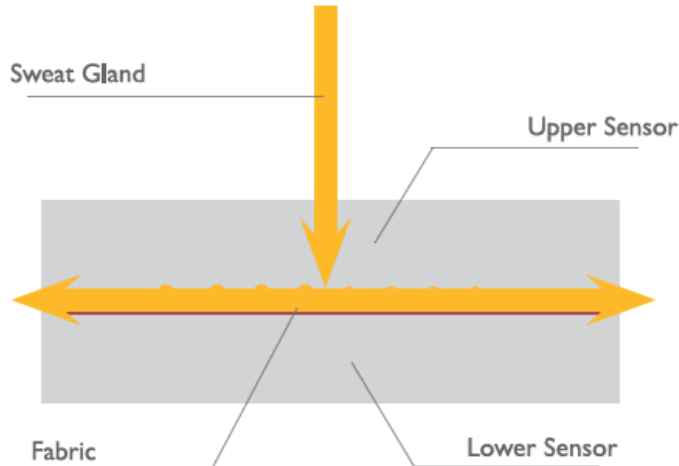
Mitruma vadišana

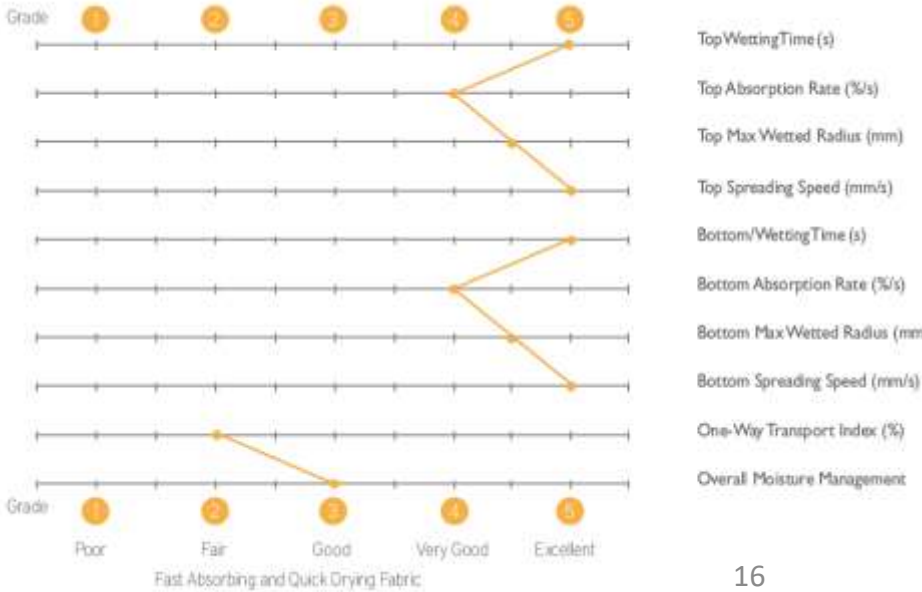
Water Location vs. Time
Low Water Content

	Top Surface	Bottom Surface
WettingTime	2.953	3.046
Absorption Rate (ø/s)	71.8323	68.7287
Max Wetted Radius (mm)	20.0	20.0
Spreading Speed (mm/s)	4.232	4.1326
OneWayTransport	-25.8368	
Test Description	MMT	

Finger Print of Moisture Management Properties (AATCC TM-195)

Paldies!

RTU
PPE Lab

PPELab@rtu.lv
29364004

Individuālo aizsardzības līdzekļu laboratorija

Akreditēta laboratorija LATAK-T-670
Atbilst standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2017 prasībām un ir kompetenta veikt testēšanu